

**Témy dizertačných prác  
v študijnom programe Integrovaný rozvoj vidieka  
v študijnom odbore Ekonomía a manažment  
na akademický rok 2023/2024**

**Hodnotenie spolupráce orgánov verejnej správy v odpadovom sektore SR  
a implementácia dobrej praxe nakladania s odpadmi v EU**

*Evaluation of the Slovak public administration bodies cooperation in the waste sector and  
implementation of EU waste best practices*

Školiteľ: prof. JUDr. Eleonóra Marišová, PhD.

Forma štúdia: denná

Odborné pracovisko: Ústav práva FEŠRR SPU v Nitre

**Anotácia:**

V Slovenskej republike za nakladanie s komunálnym odpadom, ktorý vzniká na území obcí, zodpovedá samospráva (obce) a za správu odpadového hospodárstva zodpovedá štátna správa (Ministerstvo životného prostredia a jemu podriadené inštitúcie, najmä okresné úrady).

Všetky subjekty na Slovensku musia postupne zvyšovať úroveň vytriedenia odpadu, čím podporujú cirkulárnu ekonomiku, nakoľko cirkulárna ekonomika sa zameriava na elimináciu odpadu cez uzatváracie slučky hospodárstva. Medzi dôležité dokumenty odpadového hospodárstva v SR patrí Environmentálna stratégia 2030 a ďalšie stratégie, najmä Program odpadového hospodárstva a Program predchádzania vzniku odpadu, ktoré SR vypracovala podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (rámcová smernica). Slovenský zákon od odpadoch č. 79/2015 Z.z. bol novelizovaný od jeho účinnosti k 1.1.2015 až 33x, pričom implementoval legislatívu EU, najmä smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/851 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica 2008/98/ES o odpade.

Cieľom dizertačnej práce bude hodnotenie spolupráce orgánov verejnej správy v odpadovom sektore, účinnosti zberu a separácie komunálneho odpadu, jeho recyklácie, procesu cirkulárnej ekonomiky v regiónoch Slovenska a komparácia s regiónm vybraných štátov EÚ. Zameriame sa najmä na reštauračný, kuchynský, textilný a stavebný odpad, ktorý v zmysle slovenskej legislatívy je potrebné vylúčiť zo skládkovania a zabezpečiť jeho recykláciu.

Hodnotenie sa bude realizovať kvantitatívnymi metódami (štatisticky preukazných rozdielov medzi úrovňou vytriedenia komunálneho odpadu v skúmaných regiónoch) získaných hodnôt zberaného odpadu z databáz ŠÚ SR a Eurostatu v hodnotenom období, ako aj kvalitatívnymi metódami dopytovania (riadenými rozhovormi s predstaviteľmi obcí, okresných úradov a organizáciami zodpovednosti výrobcov, ako aj možnosťami implementácie best practices z regiónov vybraných štátov EÚ. Výsledkom dizertačnej práce budú fundované závery a návrhy na trvalo udržateľné nakladanie s reštauračným, kuchynským, textilným a stavebným odpadom v SR.

Dizertačná práca nadväzuje na aktuálne riešený projekt APVV 20-0076 Odpady a stavby - modelovanie efektívnosti alternatívnych možností spolupráce správnych orgánov (doba riešenia projektu 1.07.2021-30.06.2024).

**Inovatívne a udržateľné poľnohospodárske postupy vo vidieckych oblastiach s ohľadom na trvalo udržateľné využívanie pôdy na slovensku a v EU**

*Innovative and sustainable agricultural practices in rural areas towards sustainable land use in Slovakia and the EU*

Školiteľ: Dr. habil. Ing. Ľubica Rumanovská, PhD.  
Forma štúdia: denná/externá  
Odborné pracovisko: Ústav európskych politík a verejnej správy FEŠRR SPU v Nitre

**Anotácia:**

Implementácia Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ v krajinách EÚ v rámci európskej „zelenej dohody“, ktorá súvisí s uhlíkovou neutralitou, zmierňovaním zmeny klímy a adaptáciou na ňu, je považovaná za novú hnaciu silu zmeny využívania pôdy v Európe. Reforma SPP EÚ z roku 2023 sa snaží zvýšiť ambície EÚ smerom k ekologickejšiemu a klimatickým inteligentnejším poľnohospodárskym postupom, ktoré majú pozitívny dopad na klímu a biodiverzitu a súčasne ovplyvňujú kvalitu života miestnych občanov. Cieľom dizertačnej práce je identifikovať poľnohospodárske postupy, ktoré ovplyvňujú využívanie poľnohospodárskej pôdy s dôrazom na klimatické zmeny a kvantifikovať inovatívne poľnohospodárske techniky šetrné k pôde, formulovať závery a odporúčania pre vymedzenie stratégií pre udržateľné využitie pôdy v európskom kontexte. Stratégie pre udržateľné využitie pôdy môžu pomôcť pri podpore zásadnej transformácie využívania pôdy v EÚ, ktorá je dôležitá v blízkej budúcnosti na dosiahnutie cieľov Zelenej dohody. V súlade s definovaným cieľom práce bude realizovaný empirický výskum na vybranej vzorke poľnohospodárskych podnikov, ktorý nám umožní identifikovať inovatívne a udržateľné využívanie pôdy s ohľadom na zmierňovanie dopadov zmeny klímy a zachovanie biodiverzity. Spracovaním získaných primárnych dát prostredníctvom regresnej, korelačnej analýzy a využitím metódy telecouplingu budeme modelovať vplyv konvenčného a alternatívneho správania pri využívaní pôdy na zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na ňu a zachovanie biodiverzity. Výstupmi dizertačnej práce budú návrhy nástrojov a cieľných udržateľných stratégií a politík trvalo udržateľného využívania poľnohospodárskej pôdy. Projekt s ktorým bude téma dizertačnej práce prepojená: EUROPE-LAND: Towards Sustainable Land-use Strategies in the Context of Climate Change and Biodiversity Challenges in Europe. Horizont 2020 (doba riešenia projektu 14.12.2022 – 30.03.2027).

**Sociálne inovácie v integrovanom rozvoji vidieka**

*Social innovations in the integrated rural development*

Školiteľ: Ing. Marcela Cheneková, PhD.  
Forma štúdia: externá  
Odborné pracovisko: Ústav regionalistiky a rozvoja vidieka FEŠRR SPU v Nitre

**Anotácia:**

V júni 2021 Európska komisia publikovala Dlhodobú víziu pre vidiecke oblasti EÚ - smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040. Okrem iného sa vízia dotýka „inkluzívnosti komunit založenej na medzigeneračnej solidarite, spravodlivosti a obnove; ľudského a sociálneho kapitálu schopného podieľať sa na

technologickom, ekologickom a sociálnom napredovaní“. Naplnenie vízie možno dosiahnuť okrem iného prostredníctvom sociálnych inovácií.

Cieľom dizertačnej práce je návrh sociálnych inovácií zameraných na tvorbu spoločenskej hodnoty pri poskytovaní služieb pre rôzne skupiny obyvateľov. Cieľ bude naplnený prostredníctvom identifikácie typov a foriem spoločenskej hodnoty, identifikácie a analýzy strán zainteresovaných do tvorby spoločenskej hodnoty a jej hodnototvorných reťazcov.

Návrh inovácií bude výsledkom prototypovania, testovania a overovania riešení v živom laboratóriu. Živé laboratórium ako výskumná a inovačná metodológia, zahŕňa reálne experimentovanie v špecifickom prostredí alebo komunite. Spája rôzne zainteresované strany, ako sú občania, výskumníci, podniky a verejné orgány, aby spoločne vytvárali a testovali nové produkty, služby a technológie v reálnom prostredí. Zainteresované strany spolupracujú na inovatívnych riešeniach pre trvalo udržateľný regionálny rozvoj. Ich úlohou je monitorovanie a reflexia procesov učenia a inovácie. Zároveň možno získať prehľad o interakciách, problémoch, ovplyvňovaní aktérov a podobne.

Hodnotenie bude realizované kvantitatívnymi a kvalitatívnymi výskumnými metódami.

Dizertačná práca nadväzuje na projekt INVEST4EXCELLENCE, Project No.: 101035815 (doba riešenia projektu 01.10.2021 – 01.10.2025).